קיצור שלחן ערוך — הלכות מזוזה

מִצְוַת עֲשֵׂה לִקְבֹּעַ מְזוּזָה בְּכָל פֶּתַח. וַאֲפִלּוּ יֵשׁ לוֹ כַּמָּה חֲדָרִים וּלְכָל חֶדֶר כַּמָּה פְּתָחִים הָעֲשׂוּיִים לִכְנִיסָה וִיצִיאָה, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא רָגִיל רַק בְּאֶחָד מֵהֶם, מִכָּל מָקוֹם כֻּלָּם חַיָּבִים בִּמְזוּזָה. וַאֲפִלּוּ אִם נִתְמַעֲטוּ הַדְּיוּרִים וְאֵינוֹ צָרִיךְ עַתָּה רַק לְפֶתַח אֶחָד, מִכָּל מָקוֹם כֻּלָּם חַיָּבִים. אַךְ אִם יֵשׁ אֵיזֶה פֶּתַח שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי אֶלָּא לְהַכְנִיס דֶּרֶךְ שָׁם אֵיזֶה מַשָּׂא לִפְרָקִים וְיֵשׁ שָׁם פֶּתַח אַחֵר לִכְנִיסָה וִיצִיאָה, אֲזַי הַפֶּתַח הֶעָשׂוּי רַק לְהַכְנִיס מַשָּׂאוֹת, פָּטוּר (יו"ד סִימָן רפה רפו).

גַּם שַׁעֲרֵי חֲצֵרוֹת וּמְבוֹאוֹת וַעֲיָרוֹת וּמְדִינוֹת, חַיָּבִין בִּמְזוּזָה, שֶׁנֶּאֱמַר, וּבִשְׁעָרֶיךָ (וַעַיִן לְקַמָּן סָעִיף טז) (שם).

צָרִיךְ לְקָבְעָהּ בִּימִין הַנִּכְנָס. וְאִם קְבָעָהּ בַּשְּׂמֹאל, פְּסוּלָה, וְצָרִיךְ לַהֲסִירָהּ וּלְקָבְעָהּ בַּיָּמִין וִיבָרֵךְ עָלֶיהָ. וְאֵין חִלּוּק בָּזֶה בֵּין אִטֵּר לְאֵינוֹ אִטֵּר (רפט).

שְׁנֵי בָּתִּים אֲשֶׁר לְכָל אֶחָד יֵשׁ פֶּתַח לִרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ לֶחָצֵר, וּבַמְּחִיצָה אֲשֶׁר בֵּינֵיהֶם יֵשׁ גַּם לְכָל אֶחָד פֶּתַח לִרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ לֶחָצֵר, וְהַשְּׁתָּא יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק בְּפֶתַח זֶה בְּאֵיזֶה צַד יִתֵּן אֶת הַמְּזוּזָה אָזְלִינַן בָּזֶה בָּתַר הֶכֵּר צִיר. פֵּרוּשׁ, בְּמָקוֹם שֶׁנַּעֲשִׂים הַצִּירִים לְהַדֶּלֶת שֶׁהַדֶּלֶת נִפְתַּחַת לְתוֹכוֹ, וְהוּ עִקַּר הַבַּיִת, וְנוֹתְנִים אֶת הַמְּזוּזָה בְּצַד הַיָּמִין שֶׁנִּכְנָסִים לְתוֹכוֹ. וְדַוְקָא כְּשֶׁשְּׁנֵי הַבָּתִּים שָׁוִים בְּתַשְׁמִישָׁם. אֲבָל אִם אֶחָד הוּא עִקַּר תַּשְׁמִישׁוֹ, בָּזֶה לֹא אָזְלִינַן בָּתַר הֶכֵּר צִיר, אֶלָּא לְעוֹלָם נוֹתְנִין אֶת הַמְּזוּזָה בְּצַד הַיָּמִין שֶׁנִּכְנָסִים לְהַבַּיִת אֲשֶׁר עִקַּר תַּשְׁמִישׁוֹ שָׁם, אֲפִלּוּ הַדֶּלֶת נִפְתַּחַת לְתוֹךְ הַשֵּׁנִי.

מְקוֹמָהּ מִתְּחִלַּת שְׁלִישׁ הָעֶלְיוֹן שֶׁל גֹּבַהּ הַשָּׁעַר. קְבָעָהּ לְמַעְלָה מִזֶּה, כְּשֵׁרָה, וְהוּא שֶׁיֵּרָחֶקְנָּה מִן הַמַּשְׁקוֹף טֶפַח. קְבָעָהּ לְמַטָּה מִשְּׁלִישׁ הָעֶלְיוֹן, צָרִיךְ לַהֲסִירָהּ וּלְקָבְעָהּ כָּרָאוּי וּבֵרְכָה. וְאִם קְבָעָהּ בְּטֶפַח הָעֶלְיוֹן, יְסִירָהּ גַּם כֵּן וְיִקְבְּעֶנָּה כָּרָאוּי, אֲבָל לֹא יְבָרֵךְ. וְיֵשׁ לְקָבְעָהּ בְּטֶפַח הַסָּמוּךְ לַחוּץ. וְאִם שִׁנָּה בָּזֶה, אֵינוֹ מְעַכֵּב (רפ"ט).

כֵּיצַד קוֹבְעָהּ, כּוֹרֶכְהָ מִסּוֹפָהּ לְרֹאשָׁהּ, דְּהַיְנוּ מֵאֶחָד כְּלַפֵּי שְׁמַע, וּמַנִּיחָהּ בִּשְׁפוֹפֶרֶת אוֹ בִּשְׁאָר דָּבָר וְקוֹבְעָהּ בְּמַסְמְרוֹת בִּמְזוּזַת הַפֶּתַח בַּאֲלַכְסוֹן. וְיֵהֵא רֹאשָׁהּ דְּהַיְנוּ שְׁמַע כְּנֶגֶד הַבַּיִת וְשִׁטָּה הָאַחֲרוֹנָה לְצַד חוּץ. וְאִם מְזוּזַת הַפֶּתַח אֵינָהּ רְחָבָה, יִקְבְּעֶנָּה זְקוּפָה, וְזֶה טוֹב יוֹתֵר מִלְּתִתָּהּ אֲחוֹרֵי הַדֶּלֶת. אִם לֹא קְבָעָהּ אֶלָּא תְּלָאָהּ, פְּסוּלָה. וְלָכֵן צָרִיךְ לְזַהֵר לְמַסְמְרָהּ לְמַעְלָה וְגַם לְמַטָּה שֶׁלֹּא תְּהֵא תְּלוּיָה.

קֹדֶם שֶׁקּוֹבְעָהּ, יְבָרֵךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִקְבֹּעַ מְזוּזָה. וְאִם קוֹבֵעַ כַּמָּה מְזוּזוֹת, דַּי בִּבְרָכָה אַחַת לְכֻלָּן. אִם נָפְלָה הַמְּזוּזָה מֵעַצְמָהּ וְחוֹזֵר וְקוֹבְעָהּ, צָרִיךְ גַּם כֵּן לְבָרֵךְ, אֲבָל אִם הוּא הֵסִירָהּ כְּדֵי לְבָדְקָהּ, יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק אִם צָרִיךְ לְבָרֵךְ (סִימָן רפ"ט ופתחי תשובה).

בְּקָצֶת שְׁעָרִים יֵשׁ פֶּתַח קָטֹן אֵצֶל הַשַּׁעַר הַגָּדוֹל, וְדֶרֶךְ הַפֶּתַח הַקָּטֹן יוֹצְאִים וְנִכְנָסִים, וְהַשַּׁעַר אֵינוֹ נִפְתָּח רַק לִפְרָקִים. וְכֵיוָן שֶׁהֵם שְׁנֵי פְּתָחִים וּבֵינֵיהֶם עַמּוּד רָחָב טֶפַח, חַיָּבִין בִּשְׁתֵּי מְזוּזוֹת (רפ"ו).

בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ לָחוּשׁ שֶׁמָּא יִגְנְבוּ אוֹתָהּ, אִם אֶפְשָׁר לוֹ יַחְפֹּר חֻפִּירָה בִּמְזוּזַת הַבַּיִת וְיַנִּיחֶנָּה שָׁמָּה. אֲבָל לֹא יַעֲמִיק לַחְפֹּר טֶפַח, כִּי שָׁם לָא חֲוִי עַל מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ, רַק תּוֹךְ מְזוּזָה וּפְסוּלָה, עוֹד צָרִיךְ לְזַהֵר שֶׁיְּהֵא עַל כָּל פָּנִים נִכָּר מְקוֹם הַמְּזוּזָה. וְאִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ לַחְפֹּר בְּתוֹךְ מְזוּזַת הַבַּיִת, יֵשׁ לִסְמֹךְ בִּשְׁעַת הַדְּחָק לְקָבְעָהּ בִּפְנִים אֲחוֹרֵי הַדֶּלֶת, וְדַוְקָא בַּמְּזוּזָה עַצְמָהּ וְלֹא בַּכֹּתֶל (עַיִן חכ"א וב"א). וְלֹא יַרְחִיקֶהָ מֵחֲלַל הַפֶּתַח טֶפַח, כִּי אָז פְּסוּלָה (רפ"ט).

אֵין הַבַּיִת חַיָּב בִּמְזוּזָה אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ בּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת. וְאִם אֵין בּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת אֲבָל יֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְרַבֵּעַ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת, כְּגוֹן שֶׁאָרְכּוֹ יֶתֶר עַל רָחְבּוֹ אוֹ שֶׁהוּא עָגֹל, יֵשׁ אוֹמְרִים דְּחַיָּב, וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּפָטוּר (רפ"ו).

אֵין הַפֶּתַח חַיָּב בִּמְזוּזָה אֶלָּא אִם יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי מְזוּזוֹת (פַּפַאסְטָעִן טִיר שְׁטָאק) גְּבוֹהוֹת לְכָל הַפָּחוֹת עֲשָׂרָה טְפָחִים וּמַשְׁקוֹף עַל גַּבֵּיהֶן. וַאֲפִלּוּ אֵין הַמְּזוּזוֹת מֵעֵצִים אוֹ מֵאֲבָנִים אֲחֵרִים רַק שֶׁכּוֹתְלֵי הַבִּנְיָן בְּעַצְמוֹ הֵם הַמְּזוּזוֹת וַעֲלֵיהֶן תִּקְרָה, גַּם כֵּן חַיָּב, וְאִם אֵין לַבַּיִת אֶלָּא מְזוּזָה אַחַת, כְּגוֹן שֶׁמִּצַּד הָאֶחָד עוֹבֵר הַכֹּתֶל לְהַלָּן, כָּזֶה, אִם הִיא מִצַּד שְׂמֹאל, פְּטוּרָה. וְאִם הִיא מִצַּד יָמִין, יֵשׁ סָפֵק אִם חַיֶּבֶת אוֹ לֹא. וְיֵשׁ לְקָבְעָהּ בְּלֹא בְרָכָה, אוֹ שֶׁיְּקַבֵּעַ בְּפֶתַח הַמְּחֻיָּב, וִיבָרֵךְ וְיִפְטֹר גַּם אֶת זֹאת. וְכֵן בְּכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ סָפֵק, יַעֲשֶׂה כֵּן.

יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי מְזוּזוֹת וְאֵין לוֹ מַשְׁקוֹף אֶלָּא שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶן כִּפָּה כְּמִין קֶשֶׁת אוֹ אֲפִלּוּ גַּם מְזוּזוֹת אֵין לוֹ אֶלָּא שֶׁהַכִּפָּה מִתְעַגֶּלֶת מִן הָאָרֶץ, אִם יֵשׁ בְּגֹבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים רֹחַב אַרְבָּעָה טְפָחִים, חַיָּב (עַיֵּן ט"ז). וְאוֹתָן הַחֲנוּיוֹת שֶׁעוֹשִׂין מְזוּזָה אַחַת מִן הַקַּרְקַע עַד הַמַּשְׁקוֹף וּמְזוּזָה אַחַת שֶׁאֵינָהּ מַגִּיעָה עַד הַמַּשְׁקוֹף רַק שֶׁכּוֹנְסִין אֶת הַכֹּתֶל לְעֵרֶךְ אַמָּה אוֹ יוֹתֵר [כָּזֶה], אִם הַמְּזוּזָה שֶׁהִיא גְּבוֹהָה עַד הַמַּשְׁקוֹף הִיא מִימִין הַכְּנִיסָה, נוֹתֵן אֶת הַמְּזוּזָה בְּאוֹתָהּ הַמְּזוּזָה. וְאִם הַמְּזוּזָה הַקְּטַנָּה הִיא מִימִין הַנִּכְנָס, אִם הִיא גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים, נוֹתֵן אֶת הַמְּזוּזָה בָּהּ. וְאִם אֵינָהּ גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים, נוֹתְנָהּ בַּמָּקוֹם הָרָחָב (סִימָן רפ"ז ובסד"ה).

יֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ אֵין דְּלָתוֹת לַפֶּתַח, חַיָּב בִּמְזוּזָה. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּבָעֵינָן דַּוְקָא דֶּלֶת. וְלָכֵן לֹא יִקְבַּע אֶת הַמְּזוּזָה עַד שֶׁיִּתְלֶה מִקֹּדֶם אֶת הַדֶּלֶת. וְלֹא יִקְבַּע אוֹתָהּ תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ יִתְלֶה אֶת הַדֶּלֶת, מִשּׁוּם דְּבָעֵינָן תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי (עַיֵּן לעיל סִימָן ט' סָעִיף ו').

בַּיִת שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי לְדִירָה בְּקִבְיעוּת, פָּטוּר. לְפִיכָךְ סֻכַּת הֶחָג בֶּחָג, פָּטוּר (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן קל"ד סָעִיף ח'). וְכֵן אוֹתָן חֲנֻיּוֹת שֶׁעוֹשִׂין בְּיוֹמָא דְשׁוּקָא לִימֵי מֶשֶׁךְ הַיָּרִיד וְאַחַר כָּךְ מְפָרְקִין אוֹתָן אוֹ שֶׁנִּשְׁאָרִים בְּלִי שׁוּם תַּשְׁמִישׁ, פְּטוּרִין. אֲבָל הַחֲנֻיּוֹת הַקְּבוּעוֹת בְּסָחוֹרָה, חַיָּבוֹת בִּמְזוּזָה.

אַכְסַדְרָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ שָׁלֹשׁ מְחִיצוֹת וְתִקְרָה עַל גַּבֵּיהֶן וּפְרוּצָה בָּרְבִיעִית, אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ לָהּ שָׁם שְׁתֵּי פְּצִימִין כְּמוֹ צוּרַת הַפֶּתַח, פְּטוּרָה מִמְּזוּזָה, מִפְּנֵי שֶׁהַפְּצִימִין לֹא נַעֲשׂוּ מִשּׁוּם מְזוּזוֹת אֶלָּא כְּדֵי לְהַעֲמִיד הַתִּקְרָה. אֲבָל אִם יֵשׁ לָהּ מְחִיצָה גַּם בְּרוּחַ רְבִיעִית, אַף עַל פִּי שֶׁהַמְּחִיצוֹת נְמוּכוֹת וְאֵינָן מַגִּיעוֹת עַד הַתִּקְרָה, וְאַף עַל פִּי שֶׁהֵן עֲשׂוּיוֹת חֲלוֹנוֹת חֲלוֹנוֹת, חַיָּבֶת.

בֵּית שַׁעַר, וְהוּא בַּיִת קָטָן שֶׁאֵצֶל שַׁעַר הֶחָצֵר שֶׁהַשּׁוֹמֵר יוֹשֵׁב שָׁם, וּמִרְפֶּסֶת (גָּאנִיג) שֶׁהִיא דֶּרֶךְ לַעֲלוֹת בָּהּ לַעֲלִיָּה, וְהַגִּנָּה וְהַדִּיר, פְּטוּרִין מִמְּזוּזָה, כֵּיוָן שֶׁאֵין עֲשׂוּיִין לְדִירָה וְאִם יֵשׁ בַּיִת הַחַיָּב בִּמְזוּזָה פָּתוּחַ לְאֶחָד מֵאֵלּוּ אוֹ לְאַכְסַדְרָה, חַיָּבִים אַף בַּפֶּתַח שֶׁנִּכְנָסִים לָהֶם מֵרְשׁוּת הָרַבִּים, וְלָכֵן שַׁעֲרֵי חֲצֵרוֹת וְשַׁעֲרֵי מְבוֹאוֹת וְשַׁעֲרֵי מְדִינוֹת וַעֲיָרוֹת כֻּלָּם חַיָּבִים בִּמְזוּזָה כֵּיוָן שֶׁבָּתִּים הַחַיָּבִים בִּמְזוּזָה פְּתוּחִים לְתוֹכָן. אֲפִלּוּ עֲשָׂרָה בָּתִּים זֶה פָּתוּחַ לָזֶה וְזֶה פָּתוּחַ לָזֶה (אֲפִלּוּ תִּשְׁעָה הַחִיצוֹנִים הֵם בְּגַוְנָא דִּפְטוּרִים) אִם הַפְּנִימִי חַיָּב בִּמְזוּזָה כֻּלָּם חַיָּבִים. וְלָכֵן שַׁעַר הַפָּתוּחַ מִן הַגִּנָּה לֶחָצֵר, חַיָּב בִּמְזוּזָה (רמב"ם). וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּבֵית שַׁעַר וּמִרְפֶּסֶת, חַיָּבִים אֲפִלּוּ אֵין בַּיִת פָּתוּחַ לָהֶם. וְיֵשׁ לְקַבְּעָהּ בְּלֹא בְרָכָה.

בֵּית הַמֶּרְחָץ וּבֵרְסְקִי וּבֵית הַטְּבִילָה פְּטוּרִין, מִפְּנֵי שֶׁאֵינָם לְדִירַת כָּבוֹד. אֲבָל רֶפֶת בָּקָר וְחֶדֶר שֶׁמְּגַדְּלִים בּוֹ עוֹפוֹת וּבֵית הַתֶּבֶן וְהָעֵצִים וְאוֹצָרוֹת שֶׁל יַיִן אוֹ שֶׁל שְׂאָר מַשְׁקִין, אִם יֵשׁ לָהֶם שְׁעוּר בַּיִת, חַיָּבִים. וְיֵשׁ פּוֹטְרִים.

בְּמָקוֹם שֶׁתִּינוֹקוֹת מְצוּיִים אוֹ שֶׁלִּפְעָמִים רוֹחֲצִין שָׁם אוֹ שֶׁמַּשְׁתִּינִים שָׁם, יְכַסֶּה אֶת הַמְּזוּזָה. וְדַוְקָא בְּהִוְדַּמְּנוּת דֶּרֶךְ אַרְעַי, סוֹמְכִים עַל הַכִּסּוּי. אֲבָל לְקִבְּעָם שָׁם תַּשְׁמִישׁ בְּזָיוֹן לְהַעֲמִיד שָׁם כְּלִי לְשׁוֹפְכִין, אֵין לִסְמֹךְ עַל הַכִּסּוּי.

בַּיִת וְכֵן חָצֵר שֶׁגַּם גּוֹי דָּר שָׁם, פָּטוּר (רפ"ו).

מַרְתֵּף (קֶעלֶלר) שֶׁהַמְּזוּזוֹת עִם הַפֶּתַח שׁוֹכְבִים בָּאָרֶץ, פָּטוּר, דְּלֹא נִקְרָא מְזוּזָה אֶלָּא כְּשֶׁעוֹמֶדֶת (נודע ביהודה תנינא סִימָן קפ"ד).

הַשּׁוֹכֵר בַּיִת בְּחוּצָה לָאָרֶץ, פָּטוּר מִמְּזוּזָה שְׁלֹשִׁים יוֹם, דְּלָא חֲווּ דִּירַת קֶבַע.

הַיּוֹצֵא מִן הַבַּיִת וְיִשְׂרָאֵל אַחֵר נִכְנָס לָדוּר שָׁם, לֹא יִטֹּל הָרִאשׁוֹן אֶת הַמְּזוּזוֹת אֶלָּא יַנִּיחֵן וְהַשֵּׁנִי יְשַׁלֵּם לוֹ עֲבוּרָן (רצ"א).

חַיָּב אָדָם לְהִזָּהֵר מְאֹד בְּמִצְוַת מְזוּזָה מִפְּנֵי שֶׁהִיא חוֹבַת הַכֹּל תָּמִיד. וְכָל זְמַן שֶׁיִּכָּנֵס וְיֵצֵא, יִפְגַּע בְּיִחוּד הַשֵּׁם, שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְיִזְכֹּר אַהֲבָתוֹ וְיֵעוֹר מִשְּׁנָתוֹ וּשְׁגִיּוֹתָיו בְּהַבְלֵי הַזְּמָן, וְיֵדַע כִּי אֵין דָּבָר הָעוֹמֵד לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים אֶלָּא יְדִיעַת צוּר הָעוֹלָם, וּמִיָּד הוּא חוֹזֵר לְדַעְתּוֹ וְהוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי מֵישָׁרִים. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, כֹּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ תְּפִלִּין בְּרֹאשׁוֹ וּבִזְרוֹעוֹ וְצִיצִית בְּבִגְדּוֹ וּמְזוּזָה בְּפִתְחוֹ, מֻחְזָק הוּא שֶׁלֹּא יֶחֱטָא, שֶׁהֲרֵי יֵשׁ לוֹ מַזְכִּירִין רַבִּים וְהֵן הֵן הַמַּלְאָכִים שֶׁמַּצִּילִין אוֹתוֹ מִלַּחֲטֹא, שֶׁנֶּאֱמַר, חוֹנֶה מַלְאַךְ ה' סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם. עוֹד אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, בַּעֲוֹן מְזוּזָה, בָּנָיו וּבְנוֹתָיו מֵתִים קְטַנִּים. וְכָל הַזָּהִיר בַּמְּזוּזָה יַאֲרִיכוּ יָמָיו, שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם (סִימָן רפ"ה ובטור וברמב"ם).

וּלְפִי שֶׁהַמְּזוּזָה הִיא לְהַזְכִּיר יִחוּד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, לָכֵן כְּשֶׁיֵּצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ וְכֵן כְּשֶׁנִּכְנָס יְנַשֵּׁק אוֹתָהּ. אֲבָל לֹא יַנִּיחַ אֶת הַיָּד עַל הַמְּזוּזָה עַצְמָהּ אֶלָּא יְזָהֵר שֶׁיִּהְיֶה זְכוּכִית עַל הַשֵּׁם (תשובת רבינו עקיבא איגר זצ"ל סִימָן נ"א ע"ש. עַיֵּן בספרי קה"ס מה"ת חקירה י"ט). וּכְשֶׁיּוֹצֵא מִבֵּיתוֹ וּמַנִּיחַ יָדוֹ עַל הַמְּזוּזָה יֹאמַר, ה' שׁוֹמְרִי ה' צִלִּי עַל יַד יְמִינִי, ה' יִשְׁמָר צֵאתִי וּבוֹאִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

מְזוּזַת הַיָּחִיד נִבְדֶּקֶת שְׁתֵּי פְּעָמִים בְּשֶׁבַע שָׁנִים, וְשֶׁל רַבִּים (שֶׁאֵין לְהַטְרִיחַ עֲלֵיהֶם) נִבְדֶּקֶת שְׁתֵּי פְּעָמִים בַּיּוֹבֵל (עַיֵּן רא"ש הלכות תפילין) (רצ"א).